

Tilrettelegging

Teksten er hentet fra Lærerveiledningen til konfirmantbibelen.

Arbeidet med å legge til rette undervisningssituasjonen for konfirmanter med spesielle behov, kan komme hele konfirmantkullet til gode. Innholdet i undervisningen må være sentralt og konkret.

Man må beregne god tid på selve undervisningen, legge vekt på å formidle hovedpoenget og komme ofte tilbake til det, gjerne på flere forskjellige måter. Alle praktiske forberedelser må gjøres i samarbeid med den funksjonshemmede konfirmanten selv og foreldrene. Ofte har skolen spesialkompetanse når det gjelder tilrettelagt undervisning.

Med konfirmantens og foreldrenes tillatelse kan konfirmantlæreren hente råd og tips derfra til sin egen undervisning. Det er viktig å forsøke å skaffe de ekstraressursene som trengs i god tid: Konfirmantbibelen på PC¹, andre hjelpemidler, en egen medhjelper, spesialpedagogiske tiltak. Fordi det er snakk om økonomiske ressurser, er det viktig å skaffe seg oversikt både over behov og muligheter, for eksempel muligheter for støtte fra kommune, sosialkontor eller trygdeetat.²

Sårbare unge

Sårbare unge³, de som av en eller annen ofte ulogisk grunn faller litt utenfor fellesskapet, bør bli ivaretatt i konfirmasjonstiden. Sårbarhet kan skyldes mange ting: sykdom, lærevansker, sosiale vansker, utrygg hjemmesituasjon, utrygg økonomi osv.. Sårbart er det også selv om det er blitt svært vanlig, med erfaring av samlivsbrudd. Dette er særlig synlig i konfirmasjonstiden siden det også innebærer en familiefest. Mange i 14-årsfasen bærer på mye ubearbeidet sorg, skyldfølelse og sinne i forbindelse med samlivsbrudd.⁴

De som faller igjennom på skolen eller sosialt, bør få erfare konfirmasjonstiden som et frirom. Et frirom ulikt skolens vurdering av prestasjoner og ulikt vennegjengens vurdering av status. Konfirmasjonstiden bør ut fra et kristent menneskesyn snu noe opp ned på reglene for å lykkes. Lek der ordinære forutsetninger snus på hodet osv..

Universell utforming

Universell utforming er i dag et krav både til den fysiske tilretteleggingen av kirker / andre undervisningslokaler og til utformingen av undervisningen. Universell utforming innebærer å ta høyde for ulike behov i planleggingen av undervisning, heller enn å tilpasse den til konfirmanter med spesielle behov i etterkant.

Planlegging med universell utforming som ide innebærer at det er mange flere konfirmanter som kan følge den ordinære konfirmantundervisningen. Det vil likevel ikke si at alle ungdommer har utbytte

¹ Se under avsnittet «Konfirmantbibelen» ovenfor.

² Torill Edøy: *En kirke for alle*, Oslo: Verbum 2000, s.115-121

³ Engedal, Leif Gunnar (red) (2014) *Sårbare unge* (må sjekke tittel)

⁴ Schmidt, Gustav Kristoffer (2013) Kirkens møte med konfirmanten som har opplevd foreldrenes samlivsbrudd, Det teologiske Menighetsfakultet http://brage.bibsys.no/mf/handle/URN:NBN:no-bibsys_brage_39104

av å være i et ordinært løp. Fellesskap med andre forutsetter evne til å delta i større sosiale sammenhenger og en viss verbaliseringsevne. Noen konfirmanter vil derfor fortsatt ha behov for særlig tilrettelegging individuelt eller i gruppe.

Universell utforming innebærer at man tar hensyn til Howard Gardeners teori om at det finnes mange intelligensstyper (Multiple intelligences) og at mennesker av den grunn lærer på svært ulike måter. Tidligere har en tillagt den logisk-matematiske intelligensen mest vekt, men Gardener operer med hele åtte intelligensstyper:

1 språklig intelligens

2 logisk-matematisk intelligens

3 musikalsk intelligens

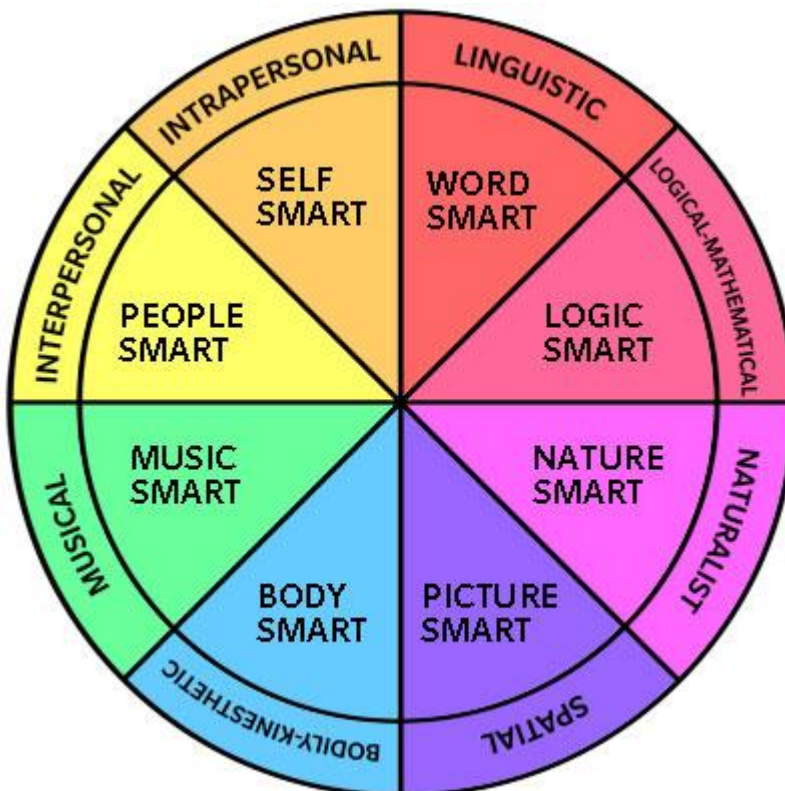
4 kroppslig-kinestetisk intelligens

5 romlig intelligens

6 sosial intelligens

7 intrapersonlig intelligens

8 naturintelligens

De fleste har sterke og svake sider innenfor dette intelligenskartet og lærer av den grunn på ganske ulike måter. Undervisnings- og læringsforløp som er variert nok til at ulike sanser og intelligenser kan tas i bruk, vil dermed passe for flere. Variasjon er altså et nøkkelord. En må våge å fastholde et tema over lengre tid og nærme seg dette på ulike måter.

Konfirmanter i dag er produkter av en visuelt tilrettelagt kultur og lærer derfor mer gjennom symboler og bilder enn tidligere generasjoner som måtte forstå tekst. Konfirmantene får en hel Bibel, en varig, hellig tekst, i motsetning til andre tekstformer de omgir seg med. Bibelen er utstyrt med symboler for å ivareta det visuelle. Symbolene er gode knagger i undervisningen.

Menigheten må ha en strategi i forhold til inkludering og tilrettelegging. I Plan for trosopplæring understrekes det at en tilrettelagt trosopplæring skal innarbeides i menighetens grunnforståelse. Med tilrettelagt trosopplæring menes universell utforming (tilrettelegging av fysiske forhold) og individuell tilrettelegging (individuelle tilpassede tiltak).

Det kan også være en utfordring å inkludere unge mennesker som av en eller annen grunn befinner seg i en grensesituasjon. Dette kan handle om mange forskjellige ting unge kan slite med i dag; psykisk helse, sorg, vanskelig hjemmesituasjon, tilhørighet i en etnisk eller religiøs minoritet m.m. Noen av disse grensesituasjonene er ikke synlige på utsiden. Vi vet også at mennesker i livets grensesituasjoner kan bli holdt på avstand, fordi det som skjer med dem gjør at de blir opplevd som annerledes. Da Jesus møtte disiplene på veien til Emmaus, møtte han dem i en av livets grensesituasjoner: De var i sorg. Jesus lot ikke dette skape noe skille. Det som hadde skjedd, ble i stedet et utgangspunkt for kontakt og fellesskap.